

Vårdhygieniska rutiner vid vård av brukare med misstänkt eller konstaterad *Clostridioides difficile* inom kommunal vård och omsorg

Utfärdare: Jens Backman hygienläkare i samarbete med kommunernas medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) i Västerbotten
Fastställande datum: 2023-12-07

Förändringar från föregående utgåva

Ny rutin inom kommunal vård och omsorg.

Omfattning

Dokumentet gäller för personal och studerande i kommunal vård och omsorg i Västerbotten. Detta är ett komplement till Vårdhandbokens avsnitt om *Clostridioides difficile*.

Bakgrund

Clostridioides difficile är en sporbildande bakterie som kan finnas naturligt i tarmen. Vid till exempel antibiotika- eller cytostatikabehandling rubbas bakteriefloran i tarmen och bakterien kan då föröka sig. Bakterien kan bilda toxiner som verkar irriterande på tarmslemhinnan och orsaka *C. difficile* associerad diarré, som är den vanligaste orsaken till vårdrelaterad bakteriell diarré. Sjukdomsbilden kan variera från mycket lindrig diarré till i sällsynta fall en svår sjukdomsbild med hög feber och blodiga diarréer (pseudomembranös kolit). *C. difficile* sporer kan överleva under lång tid i vårdmiljöer och därigenom orsaka smittspridning till andra.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av *C. difficile*-infektion.

Syfte

Syftet med rutinen är att förhindra smittspridning av *C. difficile* i samband med vård och omsorg.

Beskrivning/genomförande

Smittvägar

Smittöverföring sker via direkt eller indirekt kontakt, som fekal-oral smitta, mellan brukare och via personalens händer eller handskar. Bakterien bildar sporer som är svåra att eliminera från vårdmiljöer.

Provtagning

Sker i samråd med ansvarig läkare. Ta 2-3 ml faeces, flytande, ej fast. Fast avföring är ingen indikation för analys. Asymtomatiska patienter ska ej provtas. Förvara provet i kylskåp i väntan på transport. Skickas till Klinisk mikrobiologi.

Se i Provtagningsanvisningar på [Region Västerbotten](#) hemsida

Omhändertagande av brukare med *Clostridioides difficile*

- Basala hygienrutiner ska tillämpas i alla vård- och undersökningssituationer.
- Vid misstänkt/konstaterad *C. difficile*-infektion bör händerna även tvättas med flytande tvål och vatten samt torkas före handdesinfektion.
- Brukare ska alltid isoleras i sitt eget rum/lägenhet med egen toalett och dusch. Isolering kan hävas när diarréerna upphört. Brukare utan diarré är inte smittsamma.
- Håll dörren till rummet stängd.
- Begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i rummet.
- Informera brukaren om vikten av god handhygien och hjälp denne med handhygien vid behov.
- Använd gärna broschyren "*Clostridioides difficile*-infektion patientinformation" som finns på [Vårdhygiens hemsida](#).

Tvätt och avfall

- Tvätt läggs i brukarens tvättkorg och tvättas separat. Tvätta i tvättmaskin i den temperatur kläderna tål, helst i minst 60°C. Om möjligt torktumla efteråt. Efter tvätt torkas tvättmaskinen av utvändigt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Avfall hanteras som vanligt. Soppåsen knyts ihop inne på rummet.

Flergångsmateriel/utrustning

- Medicinsk utrustning som blodtrycksmanschett, termometer etc. ska vara personbundet i möjligaste mån. Innan utrustning tas ut ur rummet ska den rengöras mekaniskt med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Flergångsmaterial desinfekteras i spol/diskdesinfektor eller med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Hjälpmedel som används till flera brukare, som ex mobil lyft torkas av med alkoholbaserat ytdesinfektion med tensid.

Måltider

- Brukare med symtom ska inta sina måltider på rummet. Porslin och bestick diskas i diskmaskin som vanligt

Besökande

- Besökande informeras om hygienrutiner och om vikten av god handhygien. Besökande som deltar i omvårdnadsarbete informeras om basala hygienrutiner och tillämpar dessa.

Brytande av isolering

- När brukaren inte längre bedöms vara smittsam ska brukaren duscha, kläder och sängkläder bytas och rummet slutstädas enligt nedan.
- Brukare utan diarré är inte smittsamma och kontrollprov efter det att patienten tillfrisknat är därför inte meningsfullt.

Punktdesinfektion

- Vårdpersonal ska omedelbart torka upp spill av urin, avföring eller sekret. Rengör sedan noga med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Var noga med den mekaniska bearbetningen

Daglig städning

- Städa med allrengöringsmedel och vatten. Var noga med den mekaniska bearbetningen eftersom användbara desinfektionsmedel inte fullständigt oskadliggör bakteriens sporer.
- Var särskilt noggrann med kranar, tvättställ och toalettstol, patientnära tagytor, t. ex rullatorhandtag, sängbord, strömbrytare.
- Städutrustning ska desinfekteras efter användning.

Slutstädning

- När brukaren bedöms vara smittfri eller flyttar ut slutstädas lägenhet och hygienutrymme.
- Använd allrengöringsmedel och vatten med noggrann mekanisk rengöring av säng, sängbord, hygienutrymme och tagytor, t. ex handtag och strömbrytare.
- Vårdnära ytor som t.ex. säng och hygienutrymmen desinfekteras därefter med Virkon 1 % eller klorbaserad produkt.
- Kassera kvarvarande engångsmaterial, toalettrulle och toalettborste.

Flytt till annat boende eller inläggning på sjukhus

- Om brukaren fortfarande bedöms vara smittsam vid överflyttning ska mottagande enhet informeras i god tid innan brukaren flyttas.

Undersökning/behandling utanför boendet

- Informera personalen på berörd enhet i god tid.
- Tillse att brukaren har rena kläder och god handhygien.
- Eventuell rullstol eller rullator ska vara ren.

Smittspårning

- *C. difficile* är inte smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen.
- Utbrott ska misstänkas om två eller fler brukare på samma avdelning har konstaterats med *C. difficile*.
- Kontakta Vårdhygien vid misstänkt smittspridning av *C. difficile*.

Hemsjukvård och hemtjänst

- Tillgång till handdesinfektionsmedel, handskar, plastförkläde, flytande tvål och pappershanddukar ska finnas i hemmet.
- Begränsa mängden förbrukningsmaterial hemma hos brukare, då överblivet engångsmaterial, tvål- och spritflaskor ska kasseras när brukaren smittfriförklaras.

Faecestransplantation

- Patient/brukare som får upprepade återfall kan ibland behandlas med faecestransplantation. I samband med behandlingen ska lägenhet och hygienutrymme städas som vid slutstädning.

Utarbetat av

- Hygiensjuksköterskor och hygienläkare Vårdhygien Västerbotten

Referenser

[Vårdhandboken](#)